

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/nauka/konferencje-naukowe/26875,Dyskusja-panelowa-Geneza-Sierpnia-80-Destrukcja-systemu-komunistycznego-w-Polsce.html>
28.02.2026, 18:31

Strona znajduje się w archiwum.

Dyskusja panelowa „Geneza Sierpnia '80. Destrukcja systemu komunistycznego w Polsce” - Gdańsk, 21 lipca 2005 r.

Udział w spotkaniu wzięli historycy: dr hab. Antoni Dudek i dr hab. Jan Żaryn z BEP IPN, socjolog - prof. Marek Latoszek z Akademii Medycznej w Gdańsku oraz Lech Mażewski, niezależny publicysta. W czasie wymiany poglądów i ocen dotyczących wydarzeń sprzed 25 lat paneliści wskazywali na fakty zachodzące w poprzednich dekadach. Zdaniem dr. Dudka przyczyn robotniczego sprzeciwu i jego przebiegu doszukać się można zarówno w przeobrażeniach wprowadzanych przez komunistów w pierwszych latach powojennych, jak i zmianach zachodzących w Polsce w następnych dziesięcioleciach, czy też w „polskich miesiącach” 1956, 1970 i 1976 r. Podobnego zdania był też dr Żaryn, który zwrócił uwagę na fakt, że część społeczeństwa praktycznie od 1939 r. trwała – zarówno w kraju jak i na emigracji – w „permanentnym oporze”. Prof. Latoszek w swym wystąpieniu odniósł się do prowadzonych od lat badań nad pomorskim modelem obrony czynnej. Podkreślił rolę, jaką w dniach Sierpnia '80 odegrała pamięć o grudniowej rewolcie. Do Grudnia '70 nawiązał też Lech Mażewski, który za najważniejsze osiągnięcie, przeciwstawienie się władzy w 1980 r. uznał powstanie niezależnego ruchu związkowego. Zwrócił też uwagę na ówczesną postawę Związku Sowieckiego wobec wydarzeń zachodzących w Polsce. Dyskutanci zgodzili się, że bezkrwawy przebieg protestów, postawa strajkujących, solidarność społeczna i wymuszenie ustępstw na stronie rządowej czynią z ówczesnych wydarzeń swoisty fenomen. Ich zdaniem wydarzenia sierpniowe były jednym z najważniejszych w XX-wiecznej historii Polski.